

| Sr No. | Variety        | Seed yield (Kg/Acre) | Protein Content% | Days to maturity | Characters                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------|----------------|----------------------|------------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1      | Gujarat Urid-1 | 400-600              | 19-21            | 70-80            | <b>Plant growth habit:</b> Semi-erect bushy growth habit. <b>Pods:</b> long length and seeds are cylindrical medium sized black and shiny. <b>Flower Color:</b> Bright Yellow. <b>Seed Color:</b> Black, <b>Maturity:</b> 70-80 Days, Suitable for Kharif and Summer seasons, <b>Plant Height:</b> 50-60 Cm. <b>Seed Rate:</b> 6.5-7.5 Kg per Acre. <b>Spacing:</b> 30-45 cm between rows. <b>Depth:</b> 3–5 cm for optimal germination. <b>Yield Potential:</b> 400-600 Kg per Acre |
| 2      | Gujarat Urid-2 | 450-600              | 20-22            | 75-85            | <b>Plant growth habit:</b> Semi-erect determinate, non viny growth <b>Leaves:</b> Medium ovate shape. <b>Flower Color:</b> Yellow. <b>Seed Color:</b> Black, <b>Maturity:</b> 75-85 Days, Suitable for Kharif and Summer seasons, <b>Plant Height:</b> 50-60 Cm. <b>Seed Rate:</b> 6.5-7.5 Kg per Acre. <b>Spacing:</b> 30-45 cm between rows. <b>Yield Potential:</b> 450-600 Kg per Acre.                                                                                          |
| 3      | Gujarat T-9    | 400-600              | 20-22            | 65-70            | <b>Plant growth habit:</b> Erect bushy growth habit. <b>Leaves:</b> Alternate trifoliate shape. <b>Flower Color:</b> Yellow. <b>Pods:</b> Glabrous (hairless) <b>Seed Color:</b> Dull Black, <b>Maturity:</b> 65-70 Days, Suitable for Kharif seasons, <b>Plant Height:</b> 30-40 Cm. <b>Seed Rate:</b> 6.5-7.5 Kg per Acre. <b>Spacing:</b> 30-45 cm between rows. <b>Yield Potential:</b> 400-600 Kg per Acre.                                                                     |
| 4      | Reno 71        | 400-600              | 19-21            | 70-80            | <b>Plant growth habit:</b> Semi-erect bushy growth habit. <b>Pods:</b> long length and seeds are cylindrical medium sized black and shiny. <b>Flower Color:</b> Bright Yellow. <b>Seed Color:</b> Black, <b>Maturity:</b> 70-80 Days, Suitable for Kharif and Summer seasons, <b>Plant Height:</b> 50-60 Cm. <b>Seed Rate:</b> 6.5-7.5 Kg per Acre. <b>Spacing:</b> 30-45 cm between rows. <b>Depth:</b> 3–5 cm for optimal germination. <b>Yield Potential:</b> 400-600 Kg per Acre |
| 5      | Reno Alankar   | 450-650              | 21-23            | 60-65            | <b>Plant growth habit:</b> Semi-erect. <b>Leaves:</b> Ovate. <b>pod color</b> black, <b>Seed Shape:</b> Drum shaped. <b>Flower Color:</b> Light Yellow <b>Seed Color:</b> Dull black, <b>Maturity:</b> 60-65 Days, <b>Plant Habit:</b> Semi-erect, <b>Plant Height:</b> 45-60 cm, <b>Season:</b> Suitable (Kharif) <b>Seed Rate:</b> 15–20 kg/ha (Kharif), 25–30 kg/ha (Rabi/Summer). <b>Spacing:</b> 45 × 15 cm (rain fed), 30 × 10 cm (irrigated).                                 |

**IMPORTANT NOTICE – TERMS & CONDITIONS OF SALE AND USE:** By opening and using these seeds, you agree to the following terms. If you do not accept, return the unopened package with proof of purchase for a full refund. This product is licensed for planting only in approved regions. The resulting crop may only be used for food, feed, or processing. **RISK OF NON-PERFORMANCE:** Seed performance may be affected by factors beyond Reno Agrigenetics Private Limited (RENO) control (e.g., weather, pests, diseases, soil, planting practices). The buyer assumes all such risks. **LIMITATION OF WARRANTIES & LIABILITY:** RENO warrants only that the seed matches the label description within legal tolerances. No other warranties (express or implied) are given. RENO is not liable for incidental or consequential damages. Remedies are limited to seed replacement or refund, at RENO’s discretion. Claims must be reported within 30 days of discovery or before harvest, whichever is earlier, and submitted directly to RENO. Terms may only be changed in writing by RENO’s authorized representative.

**PRODUCED BY: RENO AGRIGENETICS PVT. LTD.,**  
102,Akik Complex, S.G. Highway, Bodakdev, Ahmedabad-380015,Gujarat. GST No.24AAECR6292A1ZL Phone: +91-98257 51649.Website: <https://www.renoagrigenetics.com/home>

**Black gram: Agronomic Practices and Integrated Pest Management**

Urad is grown in the Kharif and summer seasons. It is a short-term crop and helps in increasing soil fertility. Its cultivation method is as follows:

- 1. Soil and climate:** Urad crop is suitable for sandy loam to medium black soil. Good drainage system is essential in the soil. Water logging damages the crop. Urad crop is suited to a hot and humid climate. Temperature at the time of sowing is 25-30° Celsius and 30-35° Celsius is considered ideal for crop growth.
- 2. Field preparation:** Plough the field once or twice to make the soil fertile. Remove the residues of the previous crop and weeds. To increase soil fertility, apply 5-10 tones of manure or compost per hectare and mix it into the soil while ploughing.For summer urad, it is beneficial to give light irrigation before sowing to maintain moisture in the field.
- 3. Sowing:** Kharif crop: Sowing should be done in the month of June-July when there is good rainfall, Summer crop: Sowing can be done in the month of February-March. Seed quantity should be kept at 15-20 kg per hectare. Keep the distance between two rows at 30-45 cm and the distance between two plants at 10-15 cm.Sow the seeds at a depth of 4-5 cm.Before sowing, treat the seeds with Rhizobium culture and a fungicide like Thiram or Carbendazim. Rhizobium culture improves nitrogen fixation and fungicides provide protection against diseases.
- 4. Fertilizer and Nutrition:** As Urad is a legume crop, it can fix nitrogen from the air. However, it requires a small amount of fertilizer for initial growth. It is better to provide fertilizer based on soil test. Generally, 20 kg nitrogen and 40 kg phosphorus per hectare should be provided as basic fertilizer at the time of sowing. The requirement of potash depends on the soil type.
- 5. Irrigation:** Urad crop does not require much water. Give light irrigation immediately after sowing. Thereafter, continue to provide irrigation at intervals of 10-15 days as per the moisture requirement of the soil. Do not allow water logging during flowering and pod setting. Irrigation requirement is more in summer crops.
- 6. Weed Control:** It is necessary to keep the Urad crop free of weeds for 2-3 weeks after sowing. Weeds can be removed by hand or inter-cultivation. Chemical herbicides can also be used. The use of drugs should be kept in mind the type of weed and the condition of the crop.
- 7. Pest and disease control:** Urad crops can be plagued by pests like mealy bugs, whiteflies, leaf-eating caterpillars and pod-eating caterpillars. Use appropriate pesticides for its control. Yellow Mosaic Virus is the main disease of Urad crops. This disease is spread by whiteflies. For its control, it is necessary to sow disease-resistant varieties and control whiteflies. Diseases like leaf spot and powdery mildew can also damage the Urad crop. Use appropriate fungicides to control them.
- 8. Harvesting:** Harvesting should be done when 70-80% of the pods are ripe and start turning yellow. Delaying harvesting can lead to pod breakage and grain loss. After harvesting, dry the plants in the sun for 2-3 days. Then separate the grains with the help of a thresher.
- Important Note:** This is a general Urad farming method. It may vary slightly depending on the climate, soil type and season of your area. For more information, it is advisable to contact your nearest agricultural advisor or agricultural university. However, modifications can be made keeping in mind the local conditions.

**અડદ : કૃષિ વ્યવહારો અને સંકલિત જીવાત વ્યવસ્થાપન**

અડદ ખરીફ અને ઉનાળાની ઋતુમાં ઉગાડવામાં આવે છે. તે ટૂંકા ગાળાનો પાક છે અને જમીનની ફળદ્રુપતા વધારવામાં મદદ કરે છે. તેની ખેતી પદ્ધતિ નીચે મુજબ છે:

- 1.માટી અને આબોહવા:** અડદનો પાક રેતાળ લોમથી મધ્યમ કાળી જમીન માટે યોગ્ય છે. જમીનમાં સારી ડ્રેનેજ વ્યવસ્થા જરૂરી છે. પાણી ભરાવાથી પાકને નુકસાન થાય છે.અડદનો પાક ગરમ અને ભેજવાળા વાતાવરણ માટે યોગ્ય છે. વાવણી સમયે તાપમાન 25-30° સેલ્સિયસ હોય છે અને પાકના વિકાસ માટે 30-35° સેલ્સિયસ આદર્શ માનવામાં આવે છે.
- 2.ખેતરની તૈયારી:** જમીનને ફળદ્રુપ બનાવવા માટે એક કે બે વાર ખેતર ખેડવું. અગાઉના પાકના અવશેષો અને નીંદણ દૂર કરવા. જમીનની ફળદ્રુપતા વધારવા માટે, પ્રતિ હેક્ટર 5-10 ટન ખાતર અથવા ખાતર નાખો અને ખેડ કરતી વખતે તેને જમીનમાં ભેળવો. ઉનાળાના અડદ માટે, ખેતરમાં ભેજ જાળવવા માટે વાવણી પહેલાં હળવું પિયત આપવું ફાયદાકારક છે.
- 3.વાવણી:** ખરીફ પાક: જૂન-જુલાઈ મહિનામાં વાવણી કરવી જોઈએ જ્યારે સારો વરસાદ પડે છે. ઉનાળુ પાક: ફેબ્રુઆરી-માર્ચ મહિનામાં વાવણી કરી શકાય છે. બીજનું પ્રમાણ પ્રતિ હેક્ટર 15-20 કિલો રાખવું જોઈએ. બે હરોળ વચ્ચે 30-45 સે.મી. અને બે છોડ વચ્ચે 10-15 સે.મી.નું અંતર રાખો. બીજ 4-5 સે.મી.ની ઊંડાઈએ વાવો. વાવણી પહેલાં, બીજને રાઈઝોબિયમ કલ્ચર અને થિરામ અથવા કાર્બેન્ડાઝીમ જેવા ફૂગનાશકથી માવજત કરો. રાઈઝોબિયમ કલ્ચર નાઈટ્રોજન ફિક્સેશનમાં સુધારો કરે છે અને ફૂગનાશકો રોગો સામે રક્ષણ પૂરું પાડે છે.
- 4.ખાતર અને પોષણ:** અડદ એક કઠોળવાળો પાક હોવાથી, તે હવામાંથી નાઈટ્રોજન શોષી શકે છે. જોકે, શરૂઆતના વિકાસ માટે તેને થોડી માત્રામાં ખાતરની જરૂર પડે છે. માટી પરીક્ષણના આધારે ખાતર આપવું વધુ સારું છે. સામાન્ય રીતે, વાવણી સમયે પ્રતિ હેક્ટર 20 કિલો નાઈટ્રોજન અને 40 કિલો ફોસ્ફરસ મૂળભૂત ખાતર તરીકે આપવું જોઈએ. પોટાશની જરૂરિયાત જમીનના પ્રકાર પર આધાર રાખે છે.
- 5.સિંચાઈ:** અડદના પાકને વધુ પાણીની જરૂર નથી. વાવણી પછી તરત જ હળવું પિયત આપો. ત્યારબાદ, જમીનની ભેજની જરૂરિયાત મુજબ 10-15 દિવસના અંતરે પિયત આપતા રહો. ફૂલ આવતા અને શીંગ બેસતી વખતે પાણીનો ભરાવો ન થવા દો. ઉનાળાના પાકમાં સિંચાઈની જરૂરિયાત વધુ હોય છે.
- 6.નીંદણ નિયંત્રણ:** વાવણી પછી 2-3 અઠવાડિયા સુધી અડદના પાકને નીંદણ મુક્ત રાખવો જરૂરી છે. નીંદણને હાથથી અથવા આંતર-ખેતી દ્વારા દૂર કરી શકાય છે. રાસાયણિક નિંદણનાશકોનો પણ ઉપયોગ કરી શકાય છે. દવાઓનો ઉપયોગ નીંદણના પ્રકાર અને પાકની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને કરવો જોઈએ.
- 7.જીવાત અને રોગ નિયંત્રણ:** અડદના પાક પર મીલીબગ, સફેદ માખી, પાન ખાનાર ઈયળ અને શીંગ ખાનાર ઈયળ જેવા જીવાતોનો ઉપદ્રવ થઈ શકે છે. તેના નિયંત્રણ માટે યોગ્ય જંતુનાશકોનો ઉપયોગ કરો. પીળો મોઝેક વાયરસ અડદના પાકનો મુખ્ય રોગ છે. આ રોગ સફેદ માખી દ્વારા ફેલાય છે. તેના નિયંત્રણ માટે, રોગ પ્રતિરોધક જાતો વાવવી અને સફેદ માખીઓનું નિયંત્રણ કરવું જરૂરી છે. પાનના ટપકા અને પાવડરી માઈલ્ડ્યુ જેવા રોગો પણ અડદના પાકને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે. તેમના નિયંત્રણ માટે યોગ્ય ફૂગનાશકોનો ઉપયોગ કરો.
- 8.કાપણી:** 90-૮૦% શીંગો પાકી જાય અને પીળી થવા લાગે ત્યારે કાપણી કરવી જોઈએ. કાપણીમાં વિલંબ કરવાથી શીંગો તૂટવા અને અનાજનું નુકસાન થઈ શકે છે. કાપણી પછી, છોડને ૨-૩ દિવસ માટે તડકામાં સૂકવી દો. પછી ગ્રેશરની મદદથી અનાજને અલગ કરો.

મહત્વપૂર્ણ નોંધ: આ અડદની ખેતીની સામાન્ય પદ્ધતિ છે. તે તમારા વિસ્તારના આબોહવા, જમીનના પ્રકાર અને ઋતુના આધારે થોડો બદલાઈ શકે છે. વધુ માહિતી માટે, તમારા નજીકના કૃષિ સલાહકાર અથવા કૃષિ યુનિવર્સિટીનો સંપર્ક કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. જો કે, સ્થાનિક પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં રાખીને ફેરફારો કરી શકાય છે.

**उड़द : कृषि पद्धतियाँ और एकीकृत कीट प्रबंधन**

उड़द की खेती खरीफ और गर्मी के मौसम में की जाती है। यह कम समय में तैयार होने वाली फसल है और मिट्टी की उर्वरता बढ़ाने में मदद करती है। इसकी खेती का तरीका इस प्रकार है:

- 1.मिट्टी और जलवायु:** उड़द की फसल रेतीली दोमट से लेकर मध्यम काली मिट्टी के लिए उपयुक्त है। मिट्टी में अच्छी जल निकासी प्रणाली ज़रूरी है। जलभराव फसल को नुकसान पहुंचाता है।उड़द की फसल गर्म और आर्द्र जलवायु के लिए उपयुक्त है। बुवाई के समय तापमान 25-30° सेल्सियस और फसल की वृद्धि के लिए 30-35° सेल्सियस तापमान आदर्श माना जाता है।
- 2.खेत की तैयारी:** मिट्टी को उपजाऊ बनाने के लिए खेत को एक या दो बार जोतें। पिछली फसल के बचे हुए हिस्से और खरपतवार हटा दें। मिट्टी की उर्वरता बढ़ाने के लिए, प्रति हेक्टेयर 5-10 टन खाद या कम्पोस्ट डालें और जुताई करते समय इसे मिट्टी में मिला दें। गर्मी की उड़द के लिए, खेत में नमी बनाए रखने के लिए बुवाई से पहले हल्की सिंचाई करना फायदेमंद होता है।

